

احادیثی از حضرت امام رضا علیه السلام (درمورد اخلاق):**ویژگیهای دهگانه عاقل**

لَا يَتِمُّ عَقْلٌ أَمْرٌ مُسْلِمٌ حَتَّى تَكُونَ فِيهِ عَشْرُ خِصَالٍ: الْخَيْرُ مِنْهُ مَأْمُونٌ. وَ الشَّرُّ مِنْهُ مَأْمُونٌ. يَسْتَكْثِرُ قَلِيلَ الْخَيْرِ مِنَ غَيْرِهِ، وَ يَسْتَقِلُّ كَثِيرَ الْخَيْرِ مِنْ نَفْسِهِ. لَا يَسْأَلُ مَنْ طَلَبَ الْخَوَائِجَ إِلَيْهِ، وَ لَا يَمَلُ مَنْ طَلَبَ الْعِلْمَ طَوْلَ دَهْرِهِ. الْفَقْرُ فِي اللَّهِ أَحَبُّ إِلَيْهِ مِنَ الْغِنَى. وَ الدَّلُّ فِي اللَّهِ أَحَبُّ إِلَيْهِ مِنَ الْعِزِّ فِي عَدُوِّهِ. وَ الْخُمُولُ أَشْهَى إِلَيْهِ مِنَ الشَّهْرَةِ. ثُمَّ قَالَ (عليه السلام): أَلْعَاشِرَةُ وَ مَا الْعَاشِرَةُ؟ قِيلَ لَهُ: مَا هِيَ؟ قَالَ (عليه السلام): لَا يَرَى أَحَدًا إِلَّا قَالَ: هُوَ خَيْرٌ مِنِّي وَ أَثْقَى.

عقل شخص مسلمان تمام نیست، مگر این که ده خصلت را دارا باشد:

1. از او **امید خیر** باشد.
2. از بدی او در **امان** باشند.
3. **خیر** اندک **دیگری** را بسیار شمارد.
4. **خیر** بسیار **خود** را اندک شمارد.
5. هر چه **حاجت** از او خواهند دلتنگ نشود.
6. در عمر خود از **دانش طلبی** خسته نشود.
7. **فقر** در راه خدایش از توانگری محبوبتر باشد.
8. **خواری** در راه خدایش از عزت با دشمنش محبوبتر باشد.
9. **گمنامی** را از پرنامی خواهانتر باشد.
10. احدی را ننگرد جز این که بگوید او **از من بهتر و پرهیزکارتر** است.

دوست و دشمن هرکس

« صَدِيقُ كُلِّ أَمْرٍ عَقْلُهُ وَ عَدُوُّهُ جَهْلُهُ ».

دوست هرکس **عقل** او، و دشمنش **جهل** اوست.

پاداش تلاشگر

إِنَّ الَّذِي يَطْلُبُ مِنْ فَضْلِ يَكْفُ بِهِ عِيَالَهُ أَكْبَرُ مِنَ الْمَجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ».

به راستی کسی که در پی افزایش **رزق و روزی** است تا با آن **خانواده خود** را اداره کند، پاداشش از **مجاهد در راه خدا** بیشتر است.

به پنج کس امید نداشته باش

« خَمْسٌ مَنْ لَمْ تَكُنْ فِيهِ فَلَا تَرْجُوهُ لِشَيْءٍ مِنَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ: مَنْ لَمْ تَعْرِفَ الْوَثَاقَةَ فِي أُرُومَتِهِ، وَ الْكَرَمَ فِي طِبَاعِهِ، وَ الرَّصَانَةَ فِي خُلُقِهِ، وَ التُّبَلَ فِي نَفْسِهِ، وَ الْمَخَافَةَ لِرَبِّهِ ».

پنج چیز است که در هر کس نباشد امید چیزی از دنیا و آخرت به او نداشته باش:

1. کسی که در نهادش **اعتماد** نبینی،
2. کسی که در سرشتش **گرم** نیابی،
3. کسی که در وجودش **استواری** نبینی،
4. کسی که در نفسش **نجابت** نیابی،
5. کسی که از خدایش **ترسان** نباشد.

رفع اندوه از مؤمن

« مَنْ فَرَّجَ عَنْ مُؤْمِنٍ فَرَجَ اللَّهُ عَنْ قَلْبِهِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ».

هر کس **اندوه و مشکلی** را از مؤمنی برطرف نماید، خداوند در **روز قیامت اندوه** را از قلبش برطرف سازد.

بهترین اعمال بعد از واجبات

« لَيْسَ شَيْءٌ مِنَ الْأَعْمَالِ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ بَعْدَ الْفَرَائِضِ أَفْضَلَ مِنْ إِذْخَالِ السُّرُورِ عَلَى الْمُؤْمِنِ ».

بعد از انجام واجبات، کاری بهتر از **شادکردن دل مؤمن**، نزد خداوند بزرگ نیست.

تحقیر فقیر

« مَنْ لَقِيَ فَقِيرًا مُسْلِمًا فَسَلَّمَ عَلَيْهِ خِلَافَ سَلَامِهِ عَلَى الْأَغْنِيَاءِ لَقِيَ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَ هُوَ عَلَيْهِ غَضَبَانٌ ».

کسی که فقیر مسلمانی را ملاقات نماید و سلام کردنش بر او با سلام کردنش با اغنیاء تفاوت داشته باشد، در روز قیامت در حالی خدا را ملاقات نماید که بر او خشمگین باشد.